

духовної культури, високий рівень тривожності і невпевненості у собі. Усі ці риси формуються в рамках індивідуального буття, а також біологічно зумовлених особливостей. Особистісні якості людини, які проявляються в злочинному діянні, – свідчення її морально-психологічних недоліків (жорстокість, соціальний негативізм, жадібність та ін.). Причини злочинної поведінки закладені в особистості злочинця, для того щоб їх зрозуміти, необхідно вивчити цю особистість, виявити ті зовнішні соціальні явища та процеси, які сформували її криміногенні риси. Саму ж злочинну поведінку та форми спілкування потрібно вивчати не тільки для запобігання чи присікання, але й для розуміння її причин.

1. Бондалетов В.Д. Условно-профессиональные языки русских ремесленников и торговцев : автореф. дис. на соискание уч. степени докт. филол. наук : спец. 10.02.01 «Русский язык» / В.Д. Бондалетов. – Л., 1966. – 20 с.

2. Горбач О. Лексика наших картярів і шахістів / О. Горбач // Вільне слово. – Торонто, Онт. – Канада, 1960. – С. 22–32.

3. Даль В. Толковый словарь живого великорусского языка : соврем. версия / В.И. Даль. – М. : ЕКСМО, 1999. – 735 с.

4. Дзендзелівський Й.О. Арго волинських лірників / Й.О. Дзендзелівський // Українське і слов'янське мовознавство : зб. праць. – Львів, 1996. – С. 310–349.

5. Жирмунский В.М. Проблемы социальной диалектологии / В.М. Жирмунский // Изв. АН СССР. Сер. лит. и яз. – М., 1964. – Т. 23. – Вып. 2. – С. 99–112.

6. Ставицька Л. Проблеми вивчення жаргонної лексики. Соціолінгвістичний аспект / Л. Ставицька // Українська мова. – 2001. – № 1. – С. 55–68.

7. Толковый словарь русского языка : в 4-х т. / под ред. Д.Н. Ушакова. – М., 1935. – Т. 1–2.

Смоляк Юлія Сергіївна

ад'юнкт кафедри кримінального права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ІНТЕРНЕТ ТА СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ЗАСІБ ДЛЯ СХИЛЯННЯ НЕПОВНОЛІТНІХ ДО ВЖИВАННЯ ОДУРМАНЮЮЧИХ ЗАСОБІВ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНИХ НАСЛІДКІВ

На сьогодні жодна людина не уявляє своє життя без Інтернету, в тому числі без соціальних мереж, які відіграють важливу роль у житті людини. Ця проблема зумовлюється тим, що Інтернет, як невід'ємна частина буденного життя у сучасному суспільстві, має як позитивний, так і негативний вплив на психіку людини та на психіку дитини зокрема. Кожна друга людина має свою сторінку в одній, а подекуди у декількох соціальних мережах, які використовує для різних цілей (наприклад: пошук друзів, однокласників, колег, знайомих; обмін інформацією; придбання/продаж речей/засобів у Інтернет-магазинах; пошук роботи та ін.).

Діти також багато часу проводять за комп'ютерами, планшетами чи телефонами, з яких є доступ до мережі Інтернет. Батьки не завжди контролюють своїх дітей в перегляді сторінок та сайтів, на які дитина заходить (чи то випадково, чи то навмисно). На жаль, не усі розуміють наскільки серйозно побачене в Інтернеті впливає на дитину та як формує її особистість.

Аналіз досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених та психологів дозволяє стверджувати, що ЗМІ значною мірою формують уявлення дітей про навколишню дійсність, розширюють їхній світогляд, є самостійним джерелом знань для дітей, а також є одним із засобів впливу на особистість, у тому числі на дитину, та є гарним поштовхом до вчинення певних дій. Саме тому необхідне проведення комплексного дослідження щодо застосування Інтернету як засобу схилення неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів.

За результатами анонімного анкетування у школах м. Дніпро та Дніпропетровської області серед дітей 9–11 класів на тему «Інтернет мій друг чи ворог», 100 % респондентів зазначили, що в соціальних мережах створено сторінки, на які вони заходять по декілька разів на день. Спосіб який використовують для входу: 75 % осіб – мобільний телефон, 20 % – через персональний комп'ютер, 5 % – в інтернет-кафе. На питання стосовно батьківського контролю 60 % осіб відповіли, що саме батьки вирішують скільки часу відвести на: ігри на комп'ютері, перебування в мережі Інтернет та перегляд фільмів/телепередач.

То ж можемо зазначити, що усі діти мають залежність від Інтернету. На сьогоднішній день 99 % дітей використовує Інтернет як нову сучасну та цікаву іграшку. У соціальних мережах діти переглядають відео, які їм надсилають, а також які викидаються рекламою при відкритті сайту. Часто діти з різних причин (цікавості, для популярності та ін.) додають у друзі незнайомих людей (відкриваючи їм доступ до усієї інформації на сторінці), які в подальшому встановлюють з дітьми контакт, входять у довіру та втягують/схиляють дітей до дій, які мають небажані наслідки.

Спираючись на результати анонімного анкетування школярів, а також на інформацію, отриману під час спілкування з батьками, діти яких стоять на обліку в підрозділах Національної поліції, ми можемо вказати, що найбільший вплив на дитину можна здійснити саме через сторінку у соціальних мережах. Також впливає на психіку та на особистість відвідування сайтів, призначених для повнолітніх та дорослих, а також комп'ютерні ігри (Counter-Strike, Battle City, ДЖТА, GTA, Війни Імперій та ін.), які викликають у дитини бажання мститися, воювати, ламати, знищувати, цим самим розвивають такі риси характеру: грубість, жорстокість, байдужість.

Слід вказати, що, майже усі діти, створюючи сторінку та реєструючись у соціальній мережі, вказують особисті та контактні дані, а також викладають інформацію про свої інтереси, уподобання. Багато хто з дітей часто використовує соціальні мережі як так звані «щоденники», висвітлюючи у статусах свої настрої. А також виставляють картинки, прослуховують музику та переглядають відео, які характеризують психічний стан. Саме цим і користуються

особи, які мають на меті втягнути/схилити неповнолітніх до антиморальних, протиправних, адміністративно та кримінально караних діянь. Вони вивчають інформацію про дитину, входять у довіру та переконують дитину вчиняти дії. Особи, які прагнуть схилити неповнолітнього до вживання одурманюючих засобів, спочатку зацікавлюють інформацією, що викликає інтерес у дітей, потім запрошують відвідати місця, куди раніше дитина не ходила (якийсь будинок, квартиру, клуб), а коли дитина повністю довіряє, особа схиляє дитину до вживання одурманюючих засобів. Коли ж дитина починає розуміти небезпечність цього діяння і хоче відмовитися, то дитину починають шантажувати і змушувати це робити знову і знову.

Мало хто з батьків проводить моніторинг соціальних сторінок своїх дітей. Можливо, своєчасно приділена увага батьків врятувала б їх дитину від необдуманих дій, які іноді призводять до тяжких наслідків чи взагалі позбавляють дітей життя.

Слід зазначити, що з метою здійснення впливу на використання соціальних мереж Інтернет як засобу схилення неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів, а також для забезпечення цілеспрямованого запобіжного впливу на злочинність у сфері дитинства було б доцільно вжити конкретних заходів щодо моніторингу та відпрацювання інформації, яку викладають неповнолітні, або якою цікавляться останні у мережі Інтернет.

Роль Інтернету в сучасному світі стрімко зростає, поряд з цим слід зауважити, що зростає відповідальність держави та суспільства за формування культурних цінностей, особливо у дітей. Адже для дітей характерна соціальна незрілість, несформованість ціннісних орієнтирів, нездатність повноцінно оцінити картину та адекватно прогнозувати наслідки своїх дій. Саме через соціальні мережі діти (малолітні та неповнолітні) часто лише пасивно споживають інформацію, саме тому і стають об'єктом маніпуляцій дорослих, а інколи навіть потерпілими від різних злочинів, які посягають на життя, здоров'я та статеву недоторканність дітей. Оскільки діти є особливо довірливими та відкритими, іноді їм не вистачає вміння критично проаналізувати побачене або почуте.

Отже, формування ціннісних орієнтирів у дітей, їх культури спілкування, зокрема в соціальній мережі, неможливе без об'єднання зусиль держави, представників громадськості, батьків та самих дітей. Сьогодні перед державою стоїть завдання створення світу, сприятливого для підростаючого покоління, а саме – безпечного інформаційного простору, що досить важко втілити в життя. Перед батьками постає задача формування культури взаємодії в соціальних мережах, а також роз'яснення дітям певних правил безпечного користування Інтернет-сайтами та ЗМІ в цілому.